

GRUNDNOTAT

23. juni 2008
J.nr. 030308/30056-0007
Ref. PEN/ANN

Side 1/5

Grundnotat om forslag fra EU-kommissionen om forordning der implementerer direktiv 2005/32/EF med hensyn til at fastlægge krav til elforbrug i standby og deaktiveret tilstand af elektriske og elektroniske husholdnings- og kontorapparater

KOM nr. (foreligger ikke), af 23.6.2008

Grundnotatet er oversendt til FMPU og FEPU

1. Resumé

Kommissionen forventes at fremsende et forslag til forordning om standbyforbrug for en række energiforbrugende produkter, som primært anvendes i husholdninger og kontorhold. Forslaget er et led i udmøntningen af Eco-designdirektivet, som er et rammedirektiv, der har til formål at reducere energiforbruget i energiforbrugende produkter. Forslaget forventes sat til afstemning i en komité efter forskriftsprocedure med kontrol i løbet af juli måned. Forslaget stiller krav om, at produkter maksimalt må have et energiforbrug på 1 hhv. 2W i standby- og deaktiveret tilstand. Disse krav skærpes fire år efter vedtagelsen til det halve og forordningen tages op til revision 6 år efter vedtagelsen. Forslaget er i overensstemmelse med målsætningerne i Standbyhandlingsplanen, som Energistyrelsen, Elsparefonden og ELFOR (Dansk Energi) fremlagde i 2004, og vurderes at have positive klimamæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser, som følge af et lavere energiforbrug i brugsfasen af de berørte produkter. Forslaget vurderes ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde for erhvervslivet. Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag og agter derfor at stemme for forslaget.

2. Baggrund

EU-Kommissionen forventes snart at fremsætte forslag til forordning med krav til elforbruget i standby og deaktiveret tilstand for en række husholdnings og kontorapparater. Forslaget behandles i en komitéprocedure, komitéen er indkaldt til møde d. 7. juli 2008.

Der foreligger endnu ikke et endeligt forslag til forordning men udelukkende et engelsksproget udkast.

3. Hjemmelsgrundlag

Forordningen har hjemmel i Europaparlamentets og Rådets direktiv 2005/32/EF af 6. juli 2005 om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter (Eco-designdirektivet) og er den første i en række af gennemførelsesforanstaltninger under Eco-designdirektivet.

Forslaget behandles i en komité efter forskriftsprocedure med kontrol jf. bestemmelserne i artikel 5a stk. 1-4 og art. 7 i afgørelse 1999/468/EF.

4. Nærhedsprincippet

Forordningen, som er en udfyldning af gennemførelsen af Eco-designdirektivet, stiller krav til energiforbrugende produkter. Der er reelt ikke mulighed for at gennemføre nationale særregler om eco-design. Krav til varer og produkter som er underlagt grænseoverskridende handel kan kun stilles på fællesskabsplan. Nærhedsprincippet er derfor opfyldt med dette forslag.

5. Formål og indhold

Forslaget har til formål at begrænse energiforbruget i apparater og energiforbrugende produkter, som er forsynet med standbyfunktion, ved at sætte maksimumsgrænser for hvor meget energi apparater og produkter må forbruge, mens de er deaktiverede eller i standby.

Forordningen omfatter følgende kategorier af elektrisk og elektronisk energiforbrugende produkter, som kan tilsluttes en netspænding på op til 230 V:

- Husholdningsapparater (både store og små)
- IT- og telekommunikationsudstyr
- Forbrugerudstyr
- Legetøj, fritids- og sportsudstyr
- Overvågnings- og styringsudstyr

Forordningens krav skal gælde for produkter, der markedsføres eller erhvervsmæssigt tages i brug, ét år efter at denne forordning træder i kraft.

Forordningen stiller krav om, at energiforbrugende produkter i de ovennævnte kategorier, ikke må overskride et energiforbrug på 1,0 W i deaktiveret tilstand eller i standby tilstand, hvor eneste funktion er en reaktiveringsfunktion. I tilfælde hvor apparaterne i standby tilstanden udover en reaktiveringsfunktion også har en informationsfunktion, fx et informationsdisplay, må energiforbruget ikke overskride 2,0 W.

Fire år efter forordningens ikrafttræden skærpes kravene til de omfattede produkter, således at energiforbruget i deaktiveret tilstand og standby tilstand med kun reaktiveringsfunktion ikke må overskride 0,5 W, mens grænsen sættes til 1,0 W for apparater med både reaktiveringsfunktion og informationsfunktion.

Forslaget stiller tillige krav om, at produkterne skal have en styringsmekanisme, som sikrer at produktet efter kortest mulig tid automatisk går i standby eller deaktiveret tilstand.

Afhængig af den teknologiske udvikling fremsættes senest 6 år efter ikrafttræden af forordningen et forslag til en revideret forordning.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentet vil i overensstemmelse med den valgte komité-procedure udtale sig efter at komitéen har stemt om forslaget.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Der eksisterer ingen danske regler for det maksimale energiforbrug i standby- og deaktiveringstilstand. Forslagets indhold om at begrænse standbyforbruget i energiforbrugende produkter til maksimalt 1 W er dog i tråd med målsætningen i Standbyhandlingsplanen, som Energistyrelsen, Elsparefonden og ELFOR (Dansk Energi) fremlagde i 2004.

Forslaget til forordning vil, hvis den vedtages i ovennævnte komité, samt af Rådet og Europa-parlamentet, være direkte gældende i Danmark og skal ikke implementeres i dansk lovgivning.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil på statsligt niveau medføre omkostninger til markedsovervågning og –kontrol mv. Omkostningerne dækkes inden for Klima- og Energiministeriets bevillingsmæssige rammer.

Forslaget medfører ikke administrative eller økonomiske omkostninger for regioner og kommuner.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Producenter af produkter, der er omfattet af dette forslag, skal dokumentere, at deres produkter overholder forslagets bestemmelser. Dette vurderes imidlertid ikke at udgøre en væsentlig ekstra byrde i forhold til de dokumentations- og informationskrav producenter af elektrisk og elektronisk udstyr allerede er omfattet af.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Som følge af reduktion af det samlede danske energiforbrug skønnes forslaget, at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser. Eventuelle prisstigninger på produkterne som følge af producenternes meromkostninger i forbindelse med udvikling og produktion af produkter med lavere standbyforbrug vil ifølge de analyser, som EU-Kommissionen har ladet udarbejde, være mindre end de besparelser, der følger af et lavere energiforbrug i produkternes brugsfase.

Konsekvenser for miljø og beskyttelsesniveau

Forslaget reducerer energiforbruget for en lang række energiforbrugende produkter og har derfor en positiv effekt på miljøet og beskyttelsesniveauet. I Standbyhandlingsplanen er eksempelvis standbyforbruget for husholdninger beregnet til at udgøre 9% af det samlede elforbrug. Såfremt standbyforbruget nedsættes til 1W, vil boligernes samlede elforbrug kunne reduceres med 7% svarende til 6-700 GWh.

9. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-Specialudvalget for Klima- og Energipolitik. Energi-styrelsen har desuden holdt et møde, hvor der har været en teknisk gennemgang af forslaget. Der er indkommet ti høringssvar, som alle udtrykker positiv holdning til forslaget. Elspare-fonden, OVE, Forbrugerrådet og Greenpeace udtrykker dog ønske om, at forslaget skærpes på en række punkter. Således foreslår organisationerne, at der skal monteres en afbryder på alle apparater, som sikrer at apparatet ikke forbruger el i deaktiveret tilstand (hard-off switch). Desuden foreslår de, at forslaget også kommer til at omfatte faste installationer, som f. eks større sammenkoblede armaturer, samt at produkter som hæve/sænkeborde og elevationssenge også bliver omfattet. Endelig foreslås det, at forordningen løbende skal kunne udvides med flere produkter og/eller revideres 5 år efter ikrafttræden i stedet for 6 år efter.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv overfor Kommissionens forslag til krav til det maksimale energiforbrug for apparater og produkter, som er deaktiveret eller i standby-tilstand. Forslaget sikrer i første trin gennemførelsen af det mål, som blev formuleret i Standbyhandlingsplanen og går i andet trin videre end handlingsplanen. Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

Regeringen støtter, at forslaget er blevet præciseret i forhold til tidligere udkast ved at få tilføjet en liste over produkter, der er omfattet af forslaget (anneks 1B). Listen bør dog tilrettes så produktkategorierne 'mindre husholdningsapparater' og 'legetøj, sports- og fritidsudstyr' bringes i overensstemmelse med de øvrige kategorier, hvor der i hver kategori er en opsamlende gruppe af 'andre produkter indeholdt i denne kategori'. Desuden vil regeringen foreslå, at listen over produkter (bilag 1A) vil kunne revideres uafhængigt af forordningen og også kommer til at omfatte møbler, som indeholder elektriske motorer som eksempelvis hæve/sænkeborde og elevationssenge. Derimod vurderes der være begrænset udbytte ved at fremrykke revisionen af forordningen fra 6 til 5 år efter at denne er trådt i kraft.

Energistyrelsen har ikke fundet belæg for, at det vil være omkostningseffektivt at indføre et generelt krav om afbryder på alle energiforbrugende produkter, et sådant krav bør derfor henvises til de specifikke produktgrupper, hvor det er relevant.

Forslagets dækningsområde er i forhold til tidligere udkast begrænset ved kun at medtage produkter, der skal tilsluttes op til 230V mod tidligere op til 380V. Det kan betyde at nogle af de store husholdningsapparater ikke vil blive omfattet af forslaget. Selvom udviklingen går imod, at apparaterne i højere grad markedsføres med tilslutning til 230V er det regeringens holdning, at også apparater til 380V bør omfattes af forslaget.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Kun få lande har tilkendegivet deres holdning. Det vurderes, at der er principiel opbakning til de krav som Kommissionen foreslår, men en række lande vil sandsynligvis ønske en senere ikrafttræden af forslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg